

ข่าว

กรมส่งเสริมสหกรณ์

ส่วนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์

โทร. 0 2241 5885 โทรสาร 0 2241 5885

[http:// www.cpd.go.th](http://www.cpd.go.th)

ทำไมต้อง Farmer shop....

บ่อยครั้งที่เกษตรกรซึ่งเป็นหน่วยต้นน้ำในระบบการผลิตสินค้าเกษตรและสินค้าแปรรูปมักถูกมองเป็นปัญหาของสังคมที่คอยรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ และหลายครั้งที่ปัญหาของเกษตรกรถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของหนี้สิน หรือการจัดสรรที่ดินทำกิน เป็นต้น หรือสินค้าเกษตรของไทยไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน

ท่านทราบหรือไม่ว่าการจับจ่ายซื้อสินค้าที่ **Farmer Shop** ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างไร?

Farmer Shop ตั้งขึ้นมาเพื่อใคร และผลประโยชน์นำไปสู่ภาคส่วนใด?

การดำเนินกิจการ **Farmer Shop** มีความเหมือนหรือต่างจากสหกรณ์อย่างไร?

จากคำถามดังกล่าวท่านจะเห็นว่า **Farmer Shop** น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการจับจ่ายซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของผู้บริโภคที่มีจิตสาธารณะ เพื่อมุ่งหวังจะช่วยเหลือสังคม โดย **Farmer Shop** จะเป็นช่องทางการตลาดทางหนึ่งที่จะช่วยเหลือสินค้าเกษตรแปรรูปไม่ว่าจะเป็นสินค้าชุมชน และสินค้าโอท็อป เป็นต้น เพราะจุดมุ่งหมายในการจัดตั้ง **Farmer Shop** คือ ออกแบบระบบการดำเนินงานของร้านค้าปลีกสินค้าเกษตรแปรรูปผ่านกลไกของการบริหารจัดการโซ่อุปทานอย่างบูรณาการ ที่ครอบคลุมระบบจัดการ กำหนดราคา การสต็อกสินค้า การจัดทำรายงานการเงิน ระบบบริหารจัดการและ การจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ภายใต้แบรนด์ **Farmer Shop**

ในต่างประเทศ เช่น ออสเตรเลียก็มีร้านค้าสหกรณ์ที่จำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ ทั้งสินค้าแปรรูปและผลิตผลสด เช่น ข้าว แป้ง น้ำผึ้ง ขนมอบเปลือกต่างๆ ตลอดจนผักสดและผลไม้ เป็นต้น ซึ่งชนิดของผักและผลไม้จะมีจำหน่ายตามฤดูกาล ดังนั้นผู้จัดการร้านจะคอยประสานงานกับเกษตรกรเพื่อจะได้ทราบว่าแต่ละสัปดาห์จะมีผักและผลไม้อะไรบ้างที่จะนำมาจำหน่ายในร้าน และมีการดำเนินกิจการในลักษณะอาสาสมัครและลูกจ้าง โดยมีการเก็บค่าสมาชิกรายปี ซึ่งสมาชิกจะได้รับส่วนลดในการซื้อสินค้า และผลกำไรหลังการหักค่าใช้จ่ายจะนำไปบริจาคให้หน่วยงานการกุศลต่าง ๆ

การดำเนินงานของร้าน **Farmer Shop** ต้นแบบนี้จะเริ่มต้นจากสินค้าเกษตรแปรรูป โดยการคัดเลือกผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการรายย่อยที่มีสินค้าที่ได้มาตรฐานแต่ขาดช่องทางการจำหน่ายสินค้าเข้าร่วมโครงการ มีการนำสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัยมาจำหน่าย และมีลูกค้าหรือพันธมิตรธุรกิจเข้าร่วม นอกจากนี้ยังมีการวางระบบบัญชีเพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบและช่วยในการบริหารสินค้าคงคลัง ซึ่งจะทำได้สามารถลดการสั่งซื้อสินค้ามาเก็บสต็อกในร้านได้ ทั้งนี้ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อไม่ต้องเป็นสมาชิกของร้าน **Farmer Shop** แต่ผู้ผลิตจะเป็นสมาชิกแทน แล้วการไปช่วยอุดหนุนสินค้าในร้าน **Farmer Shop** ท่านจะได้ประโยชน์อะไรและแตกต่างจากร้านค้าปลีกทั่วไปอย่างไร

จากโครงสร้างของการดำเนินงานที่ใช้พนักงานน้อย คือพนักงานขายหน้าร้านและผู้จัดการที่คอยดูแลบัญชีและตั้งสินค้าเข้าร้าน ทำให้สามารถลดรายจ่าย แล้วท่านจะได้สินค้าที่มีคุณภาพในราคาถูกเนื่องจากการค้าที่เป็นธรรม และท่านยังสามารถช่วยเหลือผู้คนต่างๆ ในระบบการผลิตสินค้าทางอ้อมอีกด้วย เช่น เกษตรกรผู้ปลูก ชุมชนที่ผลิตสินค้า และผู้ประกอบการรายย่อยที่ไม่มีสามารถนำสินค้าไปจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ต จะเห็นได้ว่าสินค้าเพียง 1 ชนิด มีผู้คนมากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร ต้นน้ำหรือผู้ผลิตวัตถุดิบ เมื่อเกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสม สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ และ **Farmer Shop** ช่วยเกษตรกรไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ ก็จะนำไปสู่การมีชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ผลกำไรจากการประกอบการสามารถ แบ่งคืนสู่ผู้ผลิตต้นน้ำ (เกษตรกร) และคืนสู่สังคมอีกทางหนึ่ง

จากโมเดลต้นแบบนี้ เราคาดหวังว่าจะสามารถนำไปใช้สำหรับร้านค้าชุมชน หรือในสหกรณ์ หรือร้านสวัสดิการของหน่วยราชการที่จะเอื้อต่อการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูปในรูปแบบของช่องทางการตลาดที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคจะได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และเหตุผลประการสำคัญก็คือ คนไทยจะมีใจการอุดหนุนสินค้าไทยและกำไรจะเป็นของชาติ เพื่อเตรียมเผชิญหน้าอย่างท้าทายกับนโยบายเสรีการค้าในปัจจุบัน

โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท /ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์